

ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ЯК ЗАСІБ ПОКРАЩЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Староста В.І.

Україна, м. Ужгород, Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет»

Запровадження в Україні воєнного стану внаслідок військової агресії Російської Федерації проти нашої держави спричинило зміни в усіх сферах суспільного життя. Педагоги та здобувачі освіти (учні, студенти), на нашу думку, певним чином вже адаптовані до дистанційного навчання, яке набуло поширення в останні роки через світову пандемію Covid-19. Проте в теперішніх умовах діяльність усіх учасників освітнього процесу надзвичайно ускладнена. Відповідно формування належного освітнього середовища, аби забезпечити психологічну комфортність, мотивацію навчання тощо, набуває особливої ваги в умовах воєнного стану в Україні. Зазначимо, що мотивація навчання студентів у вищій школі має важливе значення, а спектр можливих чинників дуже широкий (<https://doi.org/10.1186/s12909-019-1539-5>) [5]. Питання мотивації навчання студентів державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» (далі УжНУ) різних курсів розглянуто нами в (<https://doi.org/10.28925/2414-0325.2021.1114>) [2]. Дане повідомлення спрямоване на висвітлення досвіду використання деяких цифрових інструментів для покращення успішності та мотивації навчання студентів спеціальності 012 «Дошкільна освіта», 013 «Початкова освіта» під час їх професійної підготовки в УжНУ.

Розглянемо наступні підходи під час вивчення групи навчальних дисциплін, зокрема «Методологія наукових досліджень» та ін.

1. Детальні інструкції, зразки виконання навчальних завдань, критерії оцінювання, широке використання цифрових інструментів та платформ.

Даний підхід використовувався і раніше до пандемії в умовах змішаного навчання. Нами враховано, що студенти у теперішніх умовах воєнного стану в Україні навчаються дистанційно, досить часто опрацьовують навчальний матеріал повністю самостійно, не завжди мають доступ до Інтернету тощо. Отже, потребують наразі значної підтримки викладачів. Необхідно, аби освітнє середовище вищої школи мотивувало студентів. Відповідно покрокові деталізовані інструкції виконання навчальних завдань дуже важливі.

До початку вивчення навчальної дисципліни студенти мають можливість переглянути, насамперед, вступну інформацію на сайті електронного навчання УжНУ Moodle. Це сприяє ознайомленню із метою вивчення дисципліни, змістом завдань, системою їх оцінювання. Здобувачі вищої освіти також використовують різноманітні цифрові інструменти (Gmail, Google Диск, Google Календар, Google Таблиці, Google Академія, Moodle, Google Meet, Google Classroom тощо). Наприклад, переглядають на Google Диску аналогічні завдання, виконані студентами попередніх років навчання, тобто, має місце дистанційне взаємонавчання.

2. Повторне комп'ютерно орієнтоване тестування на основі системи електронного навчання УжНУ Moodle.

Система Moodle має широке поширення в УжНУ і є ефективним засобом інтеграції традиційного та дистанційного навчання (<https://doi.org/10.28925/2414-0325.2021.1018>) [3]. Методика повторного тестування з метою покращення результатів навчання нами розроблена раніше на основі навчальних дисциплін «Педагогіка», «Основи педагогічних досліджень», «Педагогіка та психологія вищої школи» (<https://doi.org/10.24144/2524-0609.2021.48.391-395>) [4]. Наразі успішно

використовується у процесі вивчення нових курсів «Технології навчання природничої освітньої галузі», «Теорія та методика формування природничо-екологічної компетентності дітей раннього та дошкільного віку», а також збільшено банк тестових завдань. Під час комп'ютерно орієнтованого повторного тестування студенти виконують тренувальні завдання для підготовки до заліку/іспиту (кількість спроб не обмежена), а потім тест підсумкового контролю (3 спроби). Наприклад, на рисунку зафіксовано 319 тренувальних спроб і 97 спроб виконання залікового тесту з курсу «Методологія наукових досліджень».

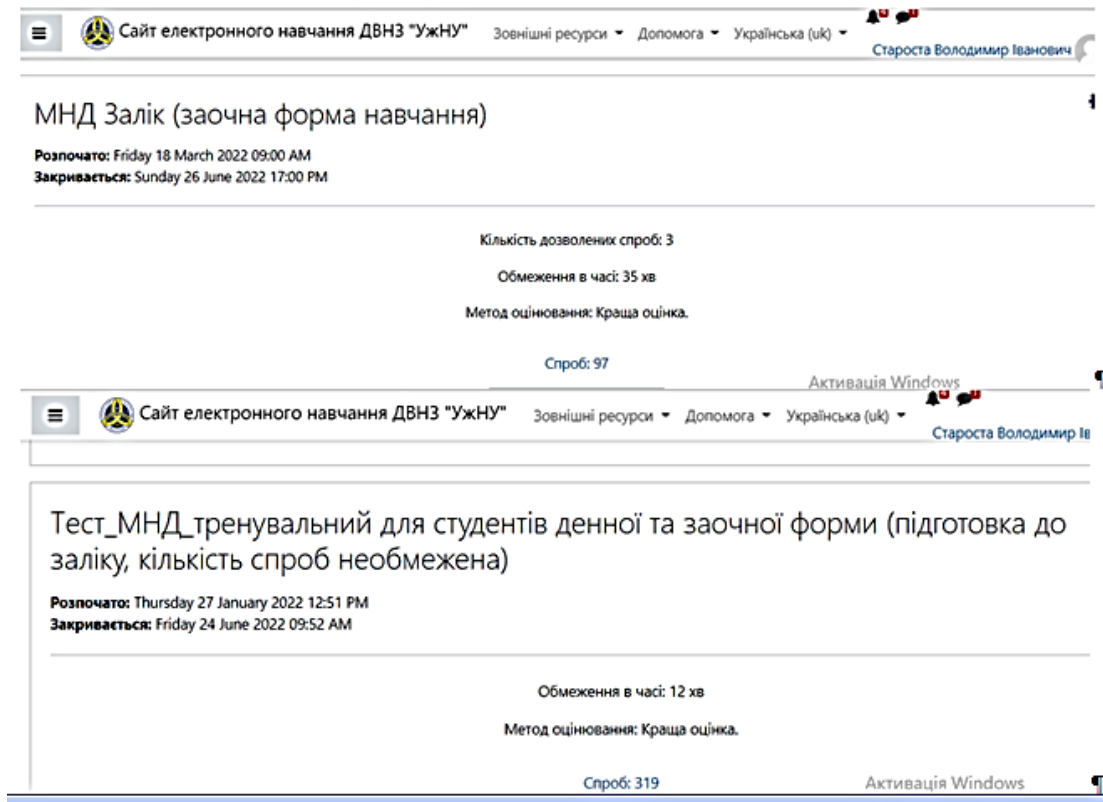

Рис. 1. Фіксація виконаних спроб залікового та тренувального тесту з курсу «Методологія наукових досліджень» на сайті е-навчання УжНУ Moodle.

Налаштування в системі е-навчання Moodle дає можливість кожному студенту пропонувати індивідуальний набір завдань. Успішність (у %)

студентів спеціальності 012 «Дошкільна освіта, 013 «Початкова освіта» з дисципліни «Методологія наукових досліджень» складала відповідно:

- тренувальний тест до заліку: 40,0 (за першими спробами) та 67,6 (за кращими спробами);
- підсумковий заліковий тест: 61,0 (за першими спробами) та 81,0 (за кращими спробами).

Отримані результати узгоджуються з (<https://doi.org/10.1007/s10459-018-9844-z>) [6], де авторами також показано покращення успішності студентів шляхом повторного складання іспиту-тесту. У нашому випадку методика повторного тестування використано для тренувальних, поточних та контрольних/підсумкових тестів.

3. Навчальні завдання: варіативність вибору термінів виконання тестів та інших додаткових завдань для покращення навчального рейтингу.

Реальна практика проведення онлайн занять у Google Meet, а також анонімне опитування студентів показали, що доступ до високошвидкісного інтернету у певний час не завжди мали всі студенти одночасно. Відповідно в системі е-навчання УжНУ Moodle студенти могли навчатись за індивідуальною освітньою траєкторією, використовувати гнучкий графік, аби виконувати тестові завдання у зручний для себе час (день, години). Доступ до всіх завдань відкривався з початком вивчення дисципліни і тривав до складання заліку. Студенти також мали можливість виконання додаткових завдань за власним бажанням для покращення навчального рейтингу, аби отримати заохочувальні бали.

4. Опитування студентів.

Серед підходів для реалізації студентоцентрованого навчання важливе значення має оперативний зворотний зв'язок із здобувачами освіти [1].

Для виявлення настроїв та поглядів студентів проводили анонімне онлайн опитування за авторською анкетой «Ставлення до навчальної дисципліни», але

тільки після отримання студентами підсумкової оцінки, аби не було жодного тиску на відповіді респондентів. Наприклад, на питання: «Що Вам найбільш сподобалось в організації і вивченні даної дисципліни?» переважна більшість студентів зазначили, що мають відчуття психологічної комфортності; позитивно оцінили можливість виконання додаткових завдань для покращення навчального рейтингу; впевнені, що можливість повторного онлайн тестування сприяє професійному розвитку тощо.

Література

1. Мороз В. М., Садковий В. П., Бабаєв В. М., Мороз С. А. Онлайн опитування студентів у системі забезпечення якості вищої освіти. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2018. Т. 68. № 6. С. 235-250, DOI: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/2415/1426>.
2. Староста В.І. Мотивація навчання студентів різних курсів. *Електронне наукове фахове видання «Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету»*. 2021. Вип. 11. С. 158-173. DOI: <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2021.1114>.
3. Староста В.І. Moodle до, під час і після пандемії Covid-19: використання студентами бакалаврату та магістратури. *Електронне наукове фахове видання «Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету»*. 2021. Вип. 10. С. 216-230. DOI: <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2021.1018>.
4. Староста В.І. Повторне комп'ютерно орієнтоване тестування результатів навчання студентів та аспірантів в Moodle. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота*. 2021. Вип. 1(48). С. 391-395. DOI: [10.24144/2524-0609.2021.48.391-395](https://doi.org/10.24144/2524-0609.2021.48.391-395).
5. Edgar S., Carr S. E., Connaughton J., & Celenza A. Student motivation to learn: is self-belief the key to transition and first year performance in an undergraduate health professions program? *BMC Medical Education*. 2019. (19). Article number: 111, 9 pages. DOI: <https://doi.org/10.1186/s12909-019-1539-5>.
6. Levant B., Zückert W. & Paolo A. Post-exam feedback with question rationales improves re-test performance of medical students on a multiple-choice exam. *Adv in Health Sci. Educ*. 2018. **23**, July, 2018. PP. 995-1003. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10459-018-9844-z>.